

SZABOLCS.

Vegyes tartalmu hetilap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Kiadó-tulajdonos: a „szabolcsmegyei lapkiadó-társulat.”

Előfizetési árak:

Egy évre	4 frt.
Fél évre	2 frt.
Nyolc hónapra	3 frt.

Szerkesztői iroda, havá és lapkiadói részét tárgyadó hírlapírók társaságának a f. r. felkeltési lak.

Bérmontelen levelek csak lementőközök-höz fogadtatnak el. A kéziratok nem adhatók vissza.

Kiadó-hivatal,
havá az előfizetési pénzek, a lapra szánt hirdetések és felajánlások kiadandók: Nagytér 136. sz. a.

Hirdetési díjak:

Minden 5 hasznos sor egyezri hirdetésnél 5 kr., többéknél 4 kr.

Terjedelmes hirdetések többéznél belkeltés, kedvezőbb feltételek alatt is közölhetők.

Minden egyes betűnk után kintérlésnél 50 kr.

A nyilvántartás minden három hónapra 50 kr. díjra 30 kr.

Az előzetes, a hirdetések megszabásánál, 20%, nyi kedvezményben részesülnek.

Előfizetési felhívás

SZABOLCS

október—decemberi folyamára.

Az utolsó évnegyed első számával veszi a t. olvasó közönség lapunkat megváltoztatott alakjában.

Ugy magunknak, mint munkatársainknak minden igyekezetünk oda fog irányulni, hogy lapunk ne csak alakban, hanem érdekes tartalommal is növekedett legyen, melyről a „Szabolcs” körül szerelő száma s jó nevű írói kör eléggé kezkeskedhetik.

Előfizetési díj egy évre 4 frt.
Félévre 2 frt.
Évnegyedre 1 frt.

Hirdetési díjazásunk változni fog. A lehető legutósebbá áron veendjük be a hirdetéseket, s előnyvel fognak birni a készpénzzel fizetők.

Míg lapunkban nyilvánosságra nem lesz hozva a kiadóhivatal: addig az előfizetési pénzek és hirdetések az eddigi helyre küldendők. Nyiregyháza, okt. 2. 1874.

A lap-kiadó társulat.

A tanító.

mint erkölcsnevelő és nevelő.

A kisvárdavidéki falvezetőnknek népevelési egyelet- által közszorított pályamű.

Írta:

Görömbei Peter.

(Folytatás.)

A közmivelségen annyira alant állunk, hogy így kell embertársaink beszszájától rettegünk, félünk kell, hogy hol kárositanak meg? Elégé meghurcolt a külföld ezékért bennünket, hogy barbárok vagyunk, rablók tanyája országunk, hazánk! Itt volna ideje, hogy a közmivelség terjesztése által szelidítetünk, nemesítők az erkölcsöket. — Ez a tanítóknak fontos hivatása, e tendő végzése főleg ezen osztályra néz a társadalomban.

Eddig is eljártak a tanítók nemes hivatásukban e téren is, az tagadhatatlan; de hogy eredménye nem az volt, a minék kellett volna lenni, és a mit várt, kívánt a nivelt világ közvéleménye tülük, az abból világos, hogy az iskolából lemaradt szuhanc, azzal mutatta meg, hogy ő az iskolát már oldalba rúgta, hogy feljogosítva éré magát hazudni, trágár dolgokat hallgatni és beszélni, lopni, az útezőkon hallgatót a esendet zavarni; apjával, anyjával, bírójával szembe szállni, mint a kinek többé a rektor nem parancsol.

Im ide vezetett az eddigi erkölcsnevelési módszeres eljárás. A ferde, hibás viselet, beszéde népünknek, szóval a rossz eredmény, új, jobb módszert feltételez e tekintetben. És hogy az új jobb eljárás az erkölcsnevelési eszközöltése végett a tanításnál mielőbb alkalmazásba is vették: azt kívánja főleg azon körülmény, hogy közmiveltetés tekintetében más nemzetek felett nagyon hátra vagyunk. Így például

közéletünk egy Svajcz közléte mellett szóba sem jöhet. — S ha csakugyan áll az, én részenről elfogadom, hogy „a közmiveltetés előmozdítója a tanítói osztály lehet,” akkor az állapot javítását a tanítói osztálynak, az iskolában kell megkezdeni.

Meg kell pedig ezt az erkölcsnevelést kezdeni az eddigi erkölcs és vallás tanítás modorától eltérve s egészen az újabb tanmódszerhez alkalmazkodva ezen tantárgyánál is. A tudományos tételek begomolása, az elvek gyakorlati alkalmazása nélkül valamint semmit eredményez az életben, ugy az eddigi erkölcsnevelési módszer, mely mellett az erkölcsi kérdések és feleletek szakjómódon való betanulása kivantató meg, ezélt tévesztett munka. S az erkölcsök nemesítését eredményezni száz közzül legfelébb öt esetben, ha fogja, vagy még annyiban sem.

Eddig a legkisebb kezdőkkel tanítottunk könyv nélkül, egyik gyermek előmondása, újabb időkben sok helyt a tanító előmondása mellett erkölcsi verszeteket. A gyermek tudta könyv nélkül. A sok szótól, a vers rimjeitől csak úgy zógott, zengett a terem: ha elmondására felszólítottuk, apjának is elpergett az iskolában tanult erkölcsi regulát szépen, ugy, hogy az pedig okos ember). Ha értelme nem fogta fel, hát szíve, hogy érezhette volna annak a versnek erkölcsi szépségét, melynek betanulása szegény szívet olyan sokszor elkiserítette?!

Tanítunk ily erkölcsi verseket, ezután is tanulassunk be a tanító értelmel elbeszélése után, majd azt mondtam, mesélése után, mit aligha nem mondhatok is?! s minden szónak s a szó által jelzett tárgynak, vagy eseménynek adjunk széles, sok oldalú magyarázatot, ha lehet érzéket: látás által is, hogy a tárgy, vagy dolog, történet, erkölcsi szépsége véssé be magát a gyermek szívébe. Szóval a szívet, s annak minden érzelmét megnyerni a szépek, jónak, nemesnek mondására, érzésére, végbevételére, már a zsenge, beszélni és tanulni esaknem ugyanezserre kezdő gyermeknél: ez a tanító nagy s nehéz feladata. Háttérbe szoritani, feledtetni vele mindazt a rutat és rosszat, mit az apai háznál eddig netalán látott, megtanultására birni minden rosznak s rutnak, a mit az iskolából kilépe meg most is netalán lát, legyőzteni vele szemének, szájának vágyait, ha az tiltva van, a mi után ezen érzéki vágyaink; elnyomni az állati érzést, s felébreztetni s munkába hozni az erkölcsi érzetet a szíven, ugy, hogy erre az ész helyeslő peccsétjét tüsse: ez az erkölcsnevelési műve.

Midőn ezt a legkisebbekkel, a kezdőkkel megkísérítettük, folytatjuk a többi osztályokon keresztül is. A második osztálynál még ilyen módon. A harmadik osztályban már könnyebb olvastassunk életrajzot, jellemrajzot s történetet, s oly eseményeket, melyekben valami erkölcsnevelési, szép jellemvonás, vagy erkölcsnevelési dolog, cselekedet fordul elő. — Könyv nélkül nem a szót tanulassunk be, hanem az eeményt, nem az arczképet kedveltsük meg, hanem a jellemet. Így folytatjuk azt minden

osztályon keresztül, azon módszer szerint: adván élet és jellem rajzot erkölcsnevelési, de nem érzéki történeteket.

Fájdalom! az életnek ezer csábjai vannak, kivált az iskolai fegyelem alatt élt 12 éves gyermeke nézve, ha a legszelidebb megszokás, megkedvelés által legkedesebben esett is az a feyelem; úgy, hogy az iskolai, erkölcsi himport lemossa, letörli sokszor az élet és rossz emporák durva érintése! S a szívre, az iskolában tett erkölcsi befolyás, ha nem vesz sehoman táplálékot, ha nem növeltetik — elvesz, még a gyökere is kihál a 20 éves korig. Azért az erkölcsi oktatásnak is, mint a tárgyiismeretek bővítésének, itt kell viténi az ismétlő és estveli iskolázáshoz is. Hanem márt itt az engedtelenség, kicsapongás, mértékletlenség, lopás, káronkodás, sáth, gyarlóságok s bűnök ellen világosabban — de szeliden, nyájasan beszélünk, mint oly dolgok ellen, melyek az embert lealacsonyítják, meggritják; a nemes, tiszta szívet és lelki emberek társaságára, bizalmára érdemtelenné teszik. Ezek mellett, a mi legfőbb az, hogy a mit a rendes és ismétlő vagy estli iskolában tanítunk, beszélünk, azt szívből és lelkiünkbeli merítők, érezzük magunk is, s tetteinket azon elbeszélés és szabályok szerint intézzük.

Ha ezen munka s az ismeretek átadása egymással az iskolában lépést tartva adtának kivétel nélkül mindenütt, akkor a tanítói osztály csakugyan előmozdítója a közmiveltetés: akkor a társadalom és haza és nemzet sok röstől és büntől szabadulna meg és nagy hállával tartoznék a tanítói osztálynak.

Ma is nevelünk ugyan ismeretekben gazdagabb fiakat és leányokat a hazának s mint ezéltt értelmes tagokat a társadalom és emberiségnek; de az erkölcsileg nemesen érző és eszelekvő emberek száma még nagyon csekély. Pedig ismételjük, hogy az ember mőtösága, tetteinek erkölcsileg nemes voltától, jellemétől nagy mérvben függ.

(Folyt. köv.)

KÖZÜCVÉK.

Felhívás

különösen a szabolcsmegyei hajdukerületi lelkesekhez, tanítókhöz s általuk a protestans intelligenciához!

Az idő folyását halad, s annak haladásával változik minden, mi az időben született!

Evangeliumi vallásunk is (bár örök elveivel) az időben jött létre, s formája az évszázadokon keresztül tetemes változásokon ment keresztül. S ha ez fejlődési életképességnek tanúbizonyságát mutatta még akkor is, midőn a külső körülmények tanító lelkébe nem folytathat be életirányának, növekedésének jó célú vezetésére, mennyivel inkább meg kellett a felől győződnünk azóta, midőn a reformációban szabad líbra állította a más elemek: a sajátó, mely azóta folyvást gyökereskedő, sokszor ellenséges szemekél kísérő életét, s bár nem egyszer töviseket szórt útjára, mindamelllett tagadhatatlan, hogy tisztázta is körülte az élet levegőjét.

Ki egy komoly pillantást vet e protestantizmus belételebe, annak lehetetlen tudni, hogy az nem csak a jelennek, hanem a jövőnek is kielégítő vallásos igényeit, benne ugy az igénytelen gondolkodás, mint a tudományos felvilágosítás feltalálhatja azon szellemi táplálékot, melyre lelki életben, tekintve az élet számtalan elmondásait és szövényczeit, szükség van. Tiszta elveinek tükrében egy boldogabb haza, egy boldogabb és költetesebb emberiség előképe rajzolja le magát.

S bár ezek így állanak; szomorúan kell tapasztalunk, hogy a buzgósság hanyatlók

irányában, hogy a nagy hitösöknek, kik vérel is védtek és építék ennek szentépületét utódi most elvonulnak, közönyösek, s jó, hanem nyílt ellenségek is.

E baj előttünk áll, sőt előttünk állott leplezetlenül már régebben is. A magyar protestantizmus, részben a külföld mintájára, hogy e bajon segítsen „papi értekezletek” alakított az ország majd minden pontjain. Nem mondom, hogy nem volt erre szükség, itt ott már hasznát és sikerét is tapasztalhatjuk, azonban fájdalommal kellett tapasztalunk, hogy mily néhéz összehozni az embereket, egy körül összegyűlő 5—6 érdeklődő, s látván e közöny, kedvetlenül végzi kötelességét, a legnagyobb többségre nézve pedig az egész dolog csak pusztában hangzik el.

Többekkel beszéltem e tárgy felől mindnyájan egy vélekedtünk, hogy a bajon nagy részt segítne egy olyan **szak közönség** léteptése, mely a protestáns mozgalomnál felölve, annak különböző irányát kibővíti, egy a tudósok orthodoxiát, mint a nihilizmusot követeli értékére leszállítva, marint a protestantizmus meglehetősen haladhatna magasabb szintre, mely a tudomány egyéneknek is szentnyere vételeit; különösen a felvilágosítás és kello világitás; helyezné a tudományt azon felfedezéseit, melyeket rosszul értve, vagy nem érve a felvilágosultságot negézőző felületes emberek áruil használnak felatheistic álláspontra igazolása végett.

Ez volna e közönségnek legfőbb feladata. A másik szinten igen fontos teendője volna az, hogy **protestans egyházunk anyagi viszonyait segítene**. Szemben egy olyan vállalkozással, mely dus javadalmát mellett az állam által is mint édes gyermek gyámoltatik, mely saját egyháza érdekében, hol szükség látja, temes áldozatokat hoz; másépen meg nem állhatunk, mintha mi is körülteintünk s minden lehető módokat megpróbálunk arra nézve, hogy egyházunknak anyagi jólétet biztosítsunk, s egyházi hivatalnokaink fizetését ez által javítsuk, mire nézve e közönség teendői közé tartoznék megvitatni az ide vonatkozó módokat is.

A harmadik lenne, mit e lapnak szintén erőiesen fel kellene karolni: a **nevelésügy**. Nem szólok itt sem a felekezetről, sem a község, vagy községi iskolák előnyeiről, vagy hátrányairól; ennek megvitatása e lap feladata lenne, mely e célra állandó rovatot nyitna e jelmonddal: „Győzzön a mi jobb!”

Végül, hogy a nem közvetlenül érdekelhet olvasók (világiak) is ne mindig vallással és nevelés ügyével fárasszassanak, tartsékja szépirodalomnak, kiválólag nemes irányú beszédeknek s regényeknek van szentelve, valamint a gazdagsági rovat hasznos tudni valót tartalmazza, egy mezei gazdkodás, mint a kertészet, gyümölcsoltás, stb. köréből.

Sietek még itt megjegyezni azt is, hogy a „papi értekezlet” megbeszél tárgyak vitatására is mindenkor tet engedtetők.

Ime körülbelül ilyen kerete lenne e lapnak t. Olvasók! Én azt hiszem, hogy a protestáns lelkeskedő legnagyobb többsége vallásos gondolkodásra nézve azon pártböz tartozik, melynek e idő szerint magyar országok közölménye nines, és ez a **középut** az ultra orthodoxyusmus és a nihilizmus között.

Felvettem az eszmét! Tisztelettel kérem a lelkészúrtainkat: Szóljának e kérdéshez a lap használatban, hogy ha szükséges látják, a mi az intézkedés mielőbb megtehessük, hogy a elején lapunk megindulhasson.

E végett, miheyet az eszmét megérteni egy értekezletet híjánk össe, hol a szerkesztő a kiadót megválasztással! Ha mint annyit eszme ez is agyonhallgatnánk, akkor én magam is kibocsátom az előzetési felhívást csak az előfizetők számától függ, hogy a lapal megindul-e vagy sem?!

Az ügyet még egyszer nagybecsűlő lelkész úrtársaimnak, a világiaknak, és a tanítóknak meleg figyelmébe ajánlvá maradtam Nyiregyházán, szept. 29. 1874.

teljes tisztelettel Lukács Ödön.

Látogatás a postahivatalban.*

Véletlen körülmény okozta, hogy maht ha 26-ikán postafeladályainkat magunknak kellett a postahivatalba vinnünk; mielőtt azonban átte-

* Targyalmas miatt e régebben beküldött cikket csak most közölhetjük.

talán a bányászok munkájának, de a bányászok munkájának helyett az az nagyon hatalmas legyen, emelkedjen egy keveset a mult — és jóval elő. Amde történelmi tapasztalat és kultúrális jóslat szerint, múltakban nincs öröm, jövőben nincs remény; zárandókatolassuk tehát gondolatunkat csak itt a tövises jelen ködös létábránál s ne tudjunk sokat, ha mindjárt „nauta de ventis” lenne is belőnk, s épenegyel csak „ideum associatio” és „locus communis” kalauzolnánk.

Országok dogá, legalább a falusi községek előljárói máj tudják, hogy közhatalosok és portmentes hivatalok magán feliekkel ezeket közvetlenül nem érdeklő ügyben változó levezetését, s viszont a magán felé hozzájáró intézett hivatalos felszólítás következtében közhatalosok — és portmentes hivatalokhoz származtatott hasonment tudósítványai nagymértékű földmívelés, ipar- és kereskedelmi m. kir. miniszter úr o. ex. cellentájának, mely tárczával alatt jelölték ki hely a postahivataloknak is, még mult 1873. aug. 11-ikén 7960—1053 szám alatt kiadott s közzétett rendeletével portmenteseknek állapítottak meg, még pedig azon a postaközvetítő tisztségkényelmére valóban szép figyelmet tanúsított, hogy minden ily kedvezményezett level börtönké, és cizla különösen kijelölt helyezésén kibocsátás feléességére a portmentességi körülmény előirított záradékban folyjegyzestessék, s eme felütetés még város vagy két írónál is alánú-zassék.

A rindelet kétségkívül jog- és méltányosság elvein alapszik, s gyakorlati alkalmazása sem jár nehézséggel, de ha járna, még azt is érdemelné; mert ha megértőnnék is, hogy kulcsban a hivatalos lelkiszeretet jó feljóni képes és köteles hivatalnok kezébe feljóni helyről hivatalos meghittességgel letett kiváltásgondolnoddobát körülmények között esetleg öszszetevésztették, és még csak érthető: de azon kétségveszteljen, hogy valaki másnak érdekében levővért vagy éppen dupla portót fizessen, teljesen érthetlen.

Pár percig tartott elmélekedésünk nemcsak átgondolta, de egyszerűsödött is, ha egy legjobb helyről jó helyekre juttatott jó rindelet jötekmény volt, mi magán vére, ha nem volt is valami különös fejtoró munka, mindenesetre a meggyőződés szilárdulása lett; csak az a kérdés, vajon az eszmélenczolatok egyik-másik részét játumkban, keltünkben nem ejtették-e el? — talán nem.

Egyébként most már egyetemes, ha igen, ha nem, mert cizlunknál vagysis az ajtónál vagy, tartalékul legelőbb az a vigasztalás marra még fenn, hogy „sus te plura docuit.” Lépjünk be tehát s végezzünk!

Postafeladványunk sok mindfenélő című s természetesen lelvélről állott, több között volt egy magánfelé intézett portmentes jelgys is. Áttutuk mult szépen s egy kevéske püenésnek okáért végig néztük azok helyjegyzését s beosztását.

Egyszer csak bizonyos tanna eszköz mélyebb behatásból származott pappasas vonta magára figyelmünket, aho tekintünk, hát biz az nem volt más, mint a mi szerencsétlen portmentes jellegu magán felé intézett levelünk megportozása, megvasalták az istenadtát kegyetlenül, csak úgy nygított bele, duplán-e vagy szimplán? büntetésel-e vagy a nélkül? ez már nem valami nagy különbséget tesz, laikus embernek elég a portó, mitán már ez maga is büntetés.

Szerencsénk, hogy gyakorlatiában kell lennünk mind az illemiss, mind a köteles udvariaságnak, mert különben csakugyan nehéz lett volna eltűnnök hazaszerte közirszitelet- és szeretetben álló derék miniszterünk és csekély egyéniségünk hivatalos tekintélyének ily végezte öszszeszedését.

Szerény elnévessésemre azon választ kaptam, hogy ez a törvény „hivatal csak hivatali levelezhett portó nélkül, de magán személyei nem, ily minőségű eddigi leveleim is hasonló sorssban részesültek.”

Ekkor hivatkoztam a már idézett kereskedelmi miniszteri rendeltre, melyet velem a közoktatási miniszter úr hivatalos használat végett még mult és szept. 14-ikéről 1290 előki szám alatt közölt, sőt e rindelet fel is mutatam, de

talán ugyanem e tekintetben nincs utasítás kedvezményesen tehát nem járhat el.”
Jól van uraim, de én ám nem mondom, hogy nincs rindelet, mert azt íme senki sem vonhatja kétségbe, sőt én annak értelmében nemcsak jogosítva, de kötelező is vagyok: 1. Feltejeztessék, hogy kereskedelmi miniszter úr a nagymértékű kérdéses rindelet ezen postahivatalnál is juttassa érvényre. 2. Nagyon tisztelt tanügyi közönségem előtt közoktatási miniszterem itt is üdvös haladéktalan törekvésért és buzgóságát okvetlenül föl kell derítenem. Elvégre 3. magamat is csak kell igazolnom, mert még utólag valami fékezhetlen büszkeségem keresztlégg eddig gyakorlott portmentességi jelezéseimet.”

Mindnyájunk dicséretére legyen mondva, az elosoroltakban szépen megegyeztünk s minden legkisebb harag nélkül megváltunk egy-mástól.

Magunk ajánlása után tehát megindultunk búsan vissza haza felé, hanem azért ártatlan portmentes level csak ott maradt vasban!

Most megint után vagyunk és így egy kevesket ismét elmélekedhünk.

Hogy egy miniszteri határozat már magában az expedícióbán megtalálta volna egyetemes halálát, az ellen szökös szerény cizikk megdönhetlen idézetei; hogy valamely hivatalos közönség felvédeléből visszamaradt volna, ad „errare humanum est” megegyedjük, de föl nem tehetjük, hogy épen Nagyikáló ne kapott volna amnestiát; hogyan s miképen szokás kapni a postahivatal általános és különös utasítását, erre nézve befolyásos vizsgálati jogunk nincs; miszt matasuk be tehát az okozat okát? teljesen tisztán és ezuttal bizony sehogyssem, hanem annyit mégis remélünk t. részrehajlan olvasó közönségünk, hogy a portozásoknak gyórnaki mi semmi szia alatt sem volnk; a többi lassacskán majd kiforgója és elevegényi az időleknor. s.

Postmaster urunknál mi mindössze is csak azt sajnáljuk, hogy egy kissé túlzadott természetű, mert ő nagyon jól tudja és látta, hogy a kérdéses alkalmosokról portmentességi jelezések csak bizonyos idő óta gyakorlatiak és azelőtt soha; ha tehát kifogása volt a dolog ellen, inkább megdermedtünk volna talán egy néhány barátságos szóból álló közoktatott kérdést, mint akaratla ellenére is tizegyez hónapok keresztül vezetett folytkom compromittálást. Ekkor legalább a vélt kedvezményes levelezést korábban beszüntettük s a baj orvoslását hamarabb megkezdhetjük volna.

Mindzekkel tartoztam a kereskedelmi magas miniszteremnek, legjobb tanbátoságomnak, tanügyi közönségemnek s hivatalomnak.

Kelt Nagyikálón, a m. kir. állami alreálta-nodában, szept. 8. 1874.

Gaspárik János,
kir. h. igazgató.

Nagyvilági hírek.

Herkulanumban igen sajtóságos mitárgyat találtak, egy női meliszobor az, mely természetesen nagyasza s szinezttől van. Tökéletesen ép. Különös, hogy első pillanatra bronz-meliszobornak tartották, minot sokat lehet Pompeji és Herkulanum romjai között látni. Az egész felületet képződött éristégre következtében, valami fekete községség. fennnek látszott. Csak is midon a muzeumi-as szállították, lettek figyelmesek színeire, sikáni kedvettük, s az ezüst arannyal megöltött tiszta fényében. E midárah egyetlen a maga nemében, melyet a Vezuv tövében találtak, valamivel többet nyom 50 fontnál. Vitakoztak a tudósok, vajon ottan v-n-e vagy metsze, körülbelül az utóbbi feltevés igaz, miután alakához mérve könnyű, így belől uresnek kell lennie.

Francia köztársaság. Thiersr mindenfélé nagy ovaizsokkal fogadják mostani útjában. A grenobli indobáznál lelkesült fogadtalban részesült „ellen a közirszásg” felkiáltásokkal üdvözöltet. A dafizás látható jelet adtak a köztársasági érzelmekek, me-

Négy nappal a „temetés” után meghívott hoz a levélhöz. A helybeli casino-egylet majális rendez. Az öröm nagy volt Juliska és Olga részéről egyaránt. De egy volt ám a bökkenő is — az — talán már magad is kitalálhat kedves olvasónóm — ez a frizura volt. Idegen haját — ünnepelesen felfogadták mindketten — többé egy szálát sem tesznek fejükre és a sok szép cizpof, fogadalmuk könnyebb megvárhatása végett, mind egyélemettk. Saját hajukból végett, bármily szőp és gazdag volt is, nem tudtak ily Babel-tornyot építeni, mint a művelem a majálison az egész bőgilyvált meg fog jelenni. Kiszerű füstöl ködökész által pedig feltűnt, — „falsának tartatták és a mulatságok általános beszélgetés tárgyául szolgáló — e gondolattal mindkettejük hüszaga hangosan szót emelt. Toprenkedtek, toprenkedtek, de egymásnak azért mit sem szó-lottak: Juliska restelre volna, hogy saját fogadalmi megleszegését ő maga indítványozta; Olga pedig sokkal jobban meg tudta becsülni Juliska fejőrséit, sem hogy ő ajánlotta volna a cizpof feloldását. Kedvetlenségök egymás arcáról kölcsönösen le tudták olvasni, de azért a majálisra való készüléteket mindketten megteették.

Kedvetlenségük még majális előtti este sem engedett. Korábban mint máskor mondták egymásnak „jó éjt” ki-ki szobájába tért. Olga befekt: azonban a holnapi frizura gondolata megbolhotta őt álmatól. Agydában nyugtalanul bánykódott, talán meg nyugtalanabbul — mint Schiller ifja, ki Sásiban az igazsg lefátyolozott képt

az elragadtatás a lakosok, daczára a folytkom esnek, koscsja mellett maradt. Fölment a Lafayette, megnézte a tavakat, azon híres tabedőreire országutat, melyen Napoleon hadserege élen elhaladt, midon Elba-szigetéről visszatért. Thiers innen Olaszországba utazott a Mont-Cenisre kerestül.

Spanyolország. (A hoztéréről.) A spanyol harctéréről 4—5 jelentékező öszsütőkzést jeleztenek az ország különböző vidékeiről. Az „Ünivers” azt mondja, hogy a karlisták az „élmiszter szállítást Pamplonába 3 nap tartoztaták, s akkor esetleg ott bagyván állomáskut, az élmisztereket be lehet szállítani.

Németország. (Egy vonás a schlezvigi állapotokból.) Plearsbürgből következő távirat érkezett: Dan partvéregek által már Haderslebenben az észak schlezvigi kérdés ügyében egybehívott népgyűlés az elnök által felszólattatott. A jelen volt németseg új népgyűlésre alakult s köszönetet mondott a császárnak a kormány erőlyes eljárásáért a dán rendzavárosok elléu.

Lipcsében Rubinstein Zsuzsánna bölcsészettudori vizsgát tett. — A „C. Zeitung” beszélt az első nő, ki bölcsészettudorrá felavattatott.

Fővárosi és vidéki rövid hírek.

— A belügyer a debreczeni küldöttségnek kedvező ígérletet tett a terbe veti „Hajdugyégre” nézve Debreczen székhelyével. A többek közt kijelenté, hogy e ter eszméjét pártolja. S egy új megye alakítására nézve, mely Biarmegye érkeke szem előtt tartva, új Debreczen központtal létesítenék — törvényjavaslattal fog az országgyűlés elé terjeszteni.

— A jövő országgyűlési időszak legnevezetesebb tárgyait fogják képezni a Gyecy által kidolgozott adótörvényjavaslatok. (Csak azért olyanok lennének e javaslatok, mint a minöket az elcsigázott adózó nép óhajt.)

— Üz. Damjanich Naposre az okt. 6-ikán Aradon tartott gyászünnepekre egy fekete lobogót készített, s arra 13 halált bűnített. E zászló alatt fognak kivonulni a vártnak kiképzetett helyére, azután pedig a honvédméház tulajdoná lesz.

— Deák Ferencz egészségi állapotáról az utóbbi napokban újabb agaszgató hírek merültek fel. — s ez okból számosan jellemegek me a városigeti nyaralóban egészségre tudakozdókn. Deák a szobát orzóni kénytelen.

— Az északi sark utazói felől azt tudtja egy hír, hogy már is foglalkozni oly tervvel, mely szerint jóvórány megint utá kelnek a jeges birodalomba. Nevezetesen Payer egy expedíciótál Grönland ismeretlen belseinek, Gróf Wilceket és Kepes pedig egy másik csoporttal az új Szibéria név szigetek felébe.

— Új politikai lap. Kerkápoly Károly megunyván, hogy az aláslyélt országos pénzviszonyok miatt folyvást őt okozák, az ország reform kérdések megvitatására új lapot szándékoz kiadni, melyben a pénzügyet Kerkápoly, a tanügyet Molnár Aladár, az igazsgügyet Szilágyi, a katonai kérdéseket Púlsky Agoston sz. fogják képviselni.

— Borogzásában — mint a „Berog” írja — nagyszerűen szándékozik fogadni az északi sark-expedícióban részt vett Kepes Gyulát. Nyiregházi is megpendítettek ez eszmét, de egy látás, hogy ez is elaludt, mint sok más jó gondolat. — Mgs. gr. L. Önyai János úr Nagyönyán saját költségén gyermekket állítottat fel, az alnapvelelő fizetéséről s gondolkodik. Követésre néltó nemes példa! — Bu d a házi Tamás beregzású tanár új hátul többé pusztát talált fel, melynek trévé be is mutató a belügyminiszteremnek. — A Petőfiszobor új mintájához legközelebb hozzá fog Isz. — Brassóban egy Bayer nevű család szerencsétlen véget ért. Egyik gyermek 17—18 éves kerekedő

isteni titulum daczára feltakarunk szék. Éjfel letevétt, midon elszunnyadt. Gyenge álomból azonban egyszerre felrezen; egy éles kacsaj vélt hallani ... Pedig egy légy sem moceztant; a siri esenbe melyen be volt burkolva a néma ójszaka. Az álmodott kacsajolt Olga azonban halvány frizurájával hozt öszsükettesbe; a majálison frizuráját talán valaki ki fogja nevetni? Pokoli egy gondolat! — Egy heves szökössel ágyából megugy s egy könnyű fehér koponyba burkolja magát. Csendesen kinyitja szobáj ajtaját s lassu óvatossággal kilép az udvarra ...

Az ujhód melyen kitűtött szájál bűmála e csodálatos látványt. A bagydatán pilogó csillagok, mint az öreg anyámasszonyok a felig legyőnyözött alakokt át, mohó kíváncsisággal néztek a szakadozott felhődarabok hözágain keresztül Lajta Juliska udvarába áll. A halkán uszó felhők pedig, mint a vakmerően-bátor kalandorok, nyomorl-nomra követték ezen igéző éjjeli vándorunk titokteles lépteit.

Olga határozott és biztos léptekkel indult le — a kert felé. Ki ne gyanítaná, mi szándékát meggye oda? Ez eltemetett cizpofok közöl akar holnapi frizurájához Julia tudta nélkül, ha nem is többet — legalább egyet, egyetlen egyet felvenni ...

A titoktartó éj melyen hallgatott, Zajtalanul teszi be Olga magát a kert aajtáját — nesz nélkül halad a lágy homokkal behintett utakon előre — a komlólugszhoz ér s most mihelyt a

szepel tódu nemu tárgyakat esemőstest, a dolgot külsőven, szülei háját motozták, s ott a tárgyakat csakugyan nem is találták. Hogy a börtönfőt meneküljenek, kimentek az erdőbe s a herkedő segéd bátyja először ajtát s testvérét, azután magát is aronyolták. — Nagy várad közelében ket kereskedőt az erdőből egyszerre történt két lövéses löletök, kiknél 3000 ft találtatott. — Nem s ova a Trecens-megyében — tüz utvén ki, 28 lág, 10 eszr és egy 3 éves gyermek is elégett, a kár 12.870 ft-ra becsültetett. — Két jelentékező nagy teletet vásárolt meg a „Regendadt” nevű külföldi társaság, mely mögött bécsi tőkepenészek állának. Egyik a „losonczi posztó és gyapjú gyár”, mely megbukott s meylet a konzorcium most 385.000 ft-ért vásárolt meg; a másik a „készmérki fonoda”, mely már hónapok óta szünetelt. Ezt 40.000 ft-ért vette meg.

Nyirfalombok.

XXVI.

(Mit látott a delnő a „glóire” népékel. Két gyönyörű ország — két ferges alma. A roppant birodalom — nemzet nélkül. Fel, fell! Öröm rias és mámor. A holdog nepek. Mi van a földön? Valja ... Ismétlő Tatózó bási. A kesedelem indoklása.)

Mondanánk sem szükség, hogy azt az országot, hol ily udvariati fogadtatásban részesült, meg gondosan kikerülte a magasságos kéjtutató, — legalább a Journal de Syrius ezt állítja, bárha a rendesen jól értesült L’Univers című világhíró (ad formam: nemzetközö) lapban azt olvassuk, hogy ő égsége nem állhatván ellent a női kíváncsiságnak, a „glóire” népet is tanulmányozta. Vigyázva azonban ezuttal, hogy uszálját az az ólálkódó tanár újból meg ne ragadhassa. Hanem aztán midon látta, mily sokan viselik ott a becsültreten jelvényt, a nélkül, hogy azt az érdemleket, mint rajong egyék párt egy Don Quichotte fajta középkori hobortos lovagért, és a másik egy gyermekért, kinek apja anyi véres küzdelmebe sodorta, a közelmúltban pedig majdnem végeveszélybe döntötte a nemzetet; mint lón hűtlenné e nép a dícsőséges eszméket, melyeket mint az emberiség „magna charta”-jának alapvelelő próklamált háttan a leigázott népeknek ... megdöbben és siet képtelök, s tovább folytatta vándorpaljátját.

Gyönyörű ország tárult fel most szeméi előtt ... körülte a tenger elbűvölő panorámája, hercezen fűszeres virány, román fényes városok, narancserdők, olajfaljaket, kelbőben a tenger királynoje és az örök város, végpontján a tündérvilág, melyet azt mondja a példabeszéd: lásd meg s azután meghalhat, román és bercezen a dal és művészet gúnszja gyűlést magas lelkesedést és szent ihletést a szivekben ... mily bódog nép lakhatik-e hazában, melyet az östernészt anyi fényel, anyi varázssal, anyi kincseslő árasztott el! ... Bódog? ... Oh nem! E népek még évtizedesek s talán évszázadok kelennek, hogy szomor emlékü múltból öröklött súlyos sebei behedejenek, hogy szétszázadozott és elszültt nemzet helyett egységes és életerős nemzetted ismendezők a közszellem hatalmával, hogy a borongó felhőket, a sötétség rémalakjait tavozare láthataráról a tudomány éltető napugásra, s hajh! az örök városból még mindig vilámlók ropakmek szét megfellemleniti a nép igaz barátait, lesujtani a gondolkodó föket ... el el innen, hiszen itt sem díszlenek a népolgóságot aranygyűléseik.

Ismét másik tündérszép országra — méltó társára majd mindöben amannak — fuggesztig figyelmét az ég vándora (hajh! a széphez, legyen az ésszer vagy egyenruha, vagy planeóbel és ángora macska, kiválgoló vonzódnak a nők és hölgyek, telte és alant) ... mily bájos e felszegt, mily delcező férfiak, mily tüneményes hölgyek, mily csodás műrenek a mör építészete! ... de mi ez? ... a nemzet két jóvá tábóra oszolva eszervesszt testvérharcban emezti önmagát: visszertasz szakmányban rablókant rohanják meg a védtelen falvakat és városokat, öszköt vetnek a békés hajlékoka, letarolják a mező állásait, rabsgára hurcolják a lakosokat, egizöl-

komlólugszban tulsó végre jut, azonnal ott lesz czerja helyén, a cizpofok sirjánál.

Epen ki akar lépni a lúgas tulsó végeu, azonban hirtelen megáll — lábai a földhöz tapadnak. Fagyaszott hideg futja át meleg tagait s rózsis-arcza sápadtabb lesz, mint a halovány hold: ott — a cizpofok sirján — ott lát egy tiszta fehérbe öltözött sugár-alakot, ki épen most emeli ki a felülzött gödörből a jóm ismert ládicskát! — az eltemetett cizpofok „koporsóját.”

Olga első percze meghökken (kit nem jesszett volna meg a „kisértenek” látszó fehéralak?) az azonban csakhamar visszanyerte lélekjelentét. Merveven nélt még mindig a megmagyarázhatatlan éjjeli jelenségre; de hirtelen a gyenge szello erősebb szellé változik át, ez megsuhogtató Olga hullámzó koponyét. A „kisérte” e zagra hátra néz — kezeiből a cizpofok koporsóját kiejti — elsikoltja magát! ... A hang — Julia hangja ...

Igen, ő volt az — Lajta Juliska, — ő, ki tiszta nappal ezt előtt ünnepején hangon tette e fogadalmat; „Idegen haját többé egy szálát sem teszek fejemre.”

Julia, Olga nyakába borulva, halkán susog: „Csak még egyszer, édes Olgam!” és Olga viszont rebégt:

„Igen, kedves Juliam, csak még egyszer, most az egyszer!”

TÁRCZA.

A CZOPFOK SIRJA.

„A PIPÁK SIRJA” UTÁN.

Írta: Mandel Mihály.

(Vége.)

Olga tökéletesen helyeselté Julia véleményét s így rövid tanácskozás után azt határozták el, hogy mielőtt Julia jobban lesz, mind a cizpof, a mi csak börtönkútban van, lenn a kertben ugyanazon komlólugs helyébe, a melyben Juliska — fejőrsége következtében elajult, elállás — vagy is a mint őki mondták — „eltemetjük.”
Harmad nappal Juliska oda hagyá az ágyát és így eskakimárogatottok az a hozott határozott: a mi baját tott eze-asztálkákban csak találtak, mind — az utolsó szál — öszszedték, bele rakták az ősi ládicskába — a „koporsóba”, s mintán elnekeltek az „Isten veled örögra halott” című búcsudalt, örök nyugalmra tettek a „drága” (a cizpofok értéke meghalotta a hatvan forintot) halottat ...
Szótlanul — mint a gyászolók — mentek fel a kertből. Juliska szemében egy nehéz könyvesvillogott; vajon az öröm könyve volt-e az a felett, hogy fejféjásának most úgy szolgáltakott? — avagy talán a cizpofoktótt vett búcsu, a divatból való megválás fájdalomja szűtte ezen könyvespépet — ki tudná azt megmondani? —

Kuhinka István K.

üveg és porcellán gyári raktára

Debreczenben főpiacz 1900. sz. a. saját házában tisztelettel ajánlja a n. é. közönség becses figyelmébe legujjabb berendezett

Petroleum lámpagyári raktárát

is a legnagyobb választékban a legjutányosabb gyári árák mellett. Árjegyzékek s mintarajzok kívánatra ingyen.

3-1

Különleges hatása

az Anatherin-szajviznek,

melyet dr. Popp J. G. cs. kir. udv. fogorvos készít Bécsben, előadva dr. J. anell Gyula gyakorló fogorvostól. Rendelvényeztik a nécsi klinikában, valamint dr. Opolzer tanár, rector, magy. és kir. szász udvari tanácsos dr. Kitzinsky, dr. Brantz dr. Heller stb. orvos urak által.

Ezen szájvíz a fogak tisztítására szolgál. Vegyészeti tulajdonságai fogra feloldja a fogak kövét és a fogakon a nyálkát. Használata leginkább etkezés után ajánlható, mert a fogak közt visszamaradó húsreszecskék rothadásba menvén át, így a fogak állagát megtámadva, a szájbán bűdös lehelletet gerjesztenek.

Még azon esetben is, ha a horkó már lerakódásban van, használható a szer, mert a megkeménykedés ellen működik. Mert, ha csak a fog egy kis része is letör, akkor az így megsértett fog csoutszuba esik és okvetlen elpusztulván, a többi egészséges fogakat is megromítja.

A fogak szép és természetes színet visszaadja, mert minden idegen mátt vegyileg szétbont és megsemmisít. Igén hasznosnak bizonyul a fogak tisztántartásában. Eredeti fenyőket és ragyogásokat visszaadja, a horkó-lerakódást megtagolja és minden bűzös szag ellen megvéd.

Azon fájdalmakat, melyeket az odvas és romlott fogak okoznak, nemcsak enyhít, hanem a hajtovább harapódzást is meggátolja.

Hatályosnak bizonyul az Anatherin-szajviz a foghús rothadásával, valamint biztos és sikeres enyhítő szer az odvas fogak fájdalmi ellen, csuszos fogfájalmakkal. Az Anatherin-szajviz kénytelen és anélkül, hogy valami hátránytól félni kellene, enyhíti a fájdalmakat a legrovidebb idő alatt.

Mindenekelőtt megbecsülhetlen az Anatherin-szajviz a lehető jó illatának fenntartásában és a bűzöség eltávolításában: a elegendő, ha napjában néhányszor kiöltöjti szánkát a vízzel.

Nem ajánlható eléggé a taplós foghús ellen. Ha az Anatherin-szajviz mintegy négy hétig utasítás szerint használtatik, akkor a letag foghús halványossága eltűnik és kellemes rozsdaszínűvé ad helyét.

Senk kerébe kitűnően bizonyul az Anatherin szajviz a mozgó fogak ellen. Ez oly baj, melyben a gümőkórokok, valamint öreg emberek szenvednek.

Biztos szer az Anatherin-szajviz: a könnyen vérző foghús ellen. Ennek oka a fogodénynek gyengégeségében rejlik. Ez esetben erős foghús szükséges, mert ez a foghús edzi, mialtál új működésbe lépést azt. — Ára 1 ft 40 kr.

Anatherin fogpép

Dr. Popp J. G. cs. kir. fogorvostól Bécsben.

Ezen vegyület a lehellet tisztán és odén tartja, és arra szolgál, hogy a fogaknak csillogó fehér ki-nézetét kölcsönözzön, ezek romlását akadályozza és a foghúst erősíti.

Dr. Popp J. G.

nővény-fogpora

olykép tisztítja a fogat, hogy mindenáron használata által az így kellemetlen fogki eltávolítottik és a fog fehér-ség és csomags tekintetében nyer. — Egy doboz ára 63 kr. 0. 6.

Rapható Nyiregyházaan Bertalan P., Hauffel L., Tiszá-Lokon Valkó E., Nánason Ujváry S., Hadházan Szalay J., N. Kállóhan Hreza K., Szathmáron Eisher J. és Meyer G., Debreczenben dr. Rotschnek, Tamassy B., Rózsis F. és Mihályi uraknál. (15-11)

Pályázat.

A gávai jegyzői állomás, melyely 400 forint készpénz fizetés, 60 forint lakbér, 40 forint irodai átalány, 4 öl fa s 3 hől szántóföld élvezete van összekötve, üresedésbe jöven, ennek betöltésére pályázat nyitattik, a kellően felszerelt kérvények f. évi október 16-ig a dadai kö-zéprjárás szolgálatól hivatalához benyúj-tatják. — A választás napja f. é. október hó 20-ik napjának délelőtti 10 órájára tí-zetvén ki.

Dobozy Ferencz. szolgabíró.

Üzlethelyiség változtatás.

Van szerencsém a t. cz. helybeli és vidéki közönség tudomására jutani miszerint üzletemet f. é. október 1-től a főpiaczon levő Ferdlička ur házában, ezelőtt Sárossy helyiségébe át-tettem, s egyidejűleg batorokodom, újonnan dunsan felszerelt, libbéli, kalap, ingek, kuszták, norinbergi, rövid és diszárú rak-táramat a t. cz. közönség becses figyelmébe ajánlani.

Nyiregyházaan 1874. okt. hóban. Pollatsek József.

Hirdetmény.

Berezel közbirtokosi tulajdonát ké-pező kir. kisebb haszonvételei, ugy nem-különböben a térvám és halászati jogok árverés utján bérbeadása e hó 20-án a közbejött izraelita ünnepek miatt meg-nem történhetvén, újabb határidővel f. év október hó 19-ik napjának d. e. 9 órá-ját tűzöm ki, a bérbeadás 3 évre, 1875-ik év január 1-ső napjától 1878 ik év január 1-ső napjig terjedő időtartamra történik. A bérenl. illetőleg árverelni kí-vánók kötelesek 200 ft bánompénzt le-tenni.

Az árverelési feltételek alólírottnál bármikor is megtekinthetők.

Okolicsányi Lajos, közbirtokossági igazgató.

(3-2)

Üzlethelyiség változtatás. ILLINCZ GYULA

könyvkereskedő

Nyiregyházaan.

A pazonyintezáról a városház déli szárnyába tette át a legszebb izléssel átalakított könyv-mű-, zenemű-, papír-, írószerek kereskedését; s újonnan berendezett magyar és nemzet kölcsonknyvtárát.

Minden megrendeléseket eszközül jutányos áron. — Kapható „Petőfi Sándor összes költeményei” legujjabb diszkiadása, ára 16 forint.

(0-3.)

Üzlethelyiség változtatás. KUBASSY GUSZTÁV

EKSZERESZ

Nyiregyházaan.

A „Kobilicz”-féle házból a városház déli szárnyába tette át a legujjabb divatu, s dusválasztékú ékszerekkel ellátott üzletét. — Ugyanott elfogad, pontosan s jutányos ár mellett teljesít minden üzletkörébe vágó javításokat s igazításokat.

(0-3.)

Arverési hirdetmény.

A nyiregyházi királyi törvénszék te-lekkönyvi osztálya részéről közhírré tétetik, miként a debreczeni ref. collégiámnak Róza Mária elleni végrehajtási ügyében az Uffejértő: 895. számú tjkv A. + 2. sorszám alatt tagos birtoka az 1874. október hó 27. és szükség esetében 1874. november hó 27-ik napján dél-előtti 10 órakor Uffejértő városházánál tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Feltételek: Kikiáltási ár 7500 ft. Bánompénz 750 ft, melyet vevő 2 hó alatt 2000 ft-ra tartozik kiegyesíteni. Vevő a birtoknak csak a haszonbéri idő leletével lép használatába, addig pedig a haszonbér huzza. A vételár hátralévő része, a leütéstől számítandó 4 hó alatt fizetendő.

Azon jelzalogos hitelezők, kik a bíróság székhelyén vagy ennek közelében nem laknak, ezenel felszólítatnak, hogy a vételár feloztása alkalmával leendő képviseltesük magát a hatóság székhelyén megbízottal rendeljések s azok nevet és lakását az eladásí jelentések be, ellenkezőleg a hivataltól kinevezett gondnok által fognak képviselteni.

Egyidejűleg felhivatnak mindazok is, kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt érvényesíthetni vélnék, igénykereseteiket a hirdetmény közzétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt, habár külön értesítést nem vettek is, nyujtsák be, különben azok a végrehajtás folyamát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasítatni.

Kelt a nyiregyházi kir. tsvák tkvi osztályának 1874. szeptember hó 5-én tartott üléséből.

Papp László, s. telekkönyvvezető.

(3-2)

Hirdetmény.

Egy kisebb minőségű, kipróbált gőz-kazán teljes hozzávaló készlettel, (különösen alkalmazható kisebb szerru vidéki gőzfűrdő felállításához) a vételár egy-negyed részéért eladó. Többet

Glück Dávidnál, Nyiregyházaan.

(0-3)

Arverési hirdetmény.

A nyiregyházi kir. törvénszék telek-könyvi osztálya részéről közhírré tétetik, miként Pich Herman esdőtömegéhez tartozó s a nyiregyházi 2879. sz. telek-jegyzőkönyvben A + 1. sorszám a, bevezetett belső telek, miután a folyó évi július 1-ső napján megtartott árverés a fel-merült szabálytalanságok miatt hivatal-ból megsemmisítetett, a folyó 1874. évi október hó 19. napján d. e. 10 órakor ezen királyi törvénszék hivatalos helyiségé-ben tartandó nyilvános árverésen, a leg-többet ígérőnek becsáron alól is el fog adatni.

Kelt a nyiregyházi kir. törvénszék telekkönyvi osztályának 1874. évi aug. 29. tartott üléséből.

Papp László

s. tkvezető.

3-2.

A NYIREGYHÁZAI SÓSTÓN

mindaddig míg az idő kel-vező leend, fürdők rendszeren kiszolgáltattnak, mit is ezen-ek a t. közönség tudomá-sára hoz

(0-1) **Az igazgatóság.**

Haszonbérlet.

A Tamási-pusztán Debreczen-től s a hadházi indóháztól két órányira fekvő 300 hold területű tagos birtok 3 évre haszonbérbe kíndó, el van látva mindenféle gazdasági kényelmes épületek-kei; a birtokkal vetések is adat-nak által, a bérbevevő szénát, szalmát, jármos ökröket s heverő marhákat is vehet át készpénz fizetés mellett — A feltételek iránt értekezhetni alólírottt tulajdonossal a helyszínen.

Kriston Dienes.

2-